

Seat No. : _____

MD-128

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

CC-102 : Economics
(Indian Economy-1)
(Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેના ખ્યાલો સમજાવો : 14

- (1) કુલ ઘરેલું પેદાશ (GDP)
- (2) કુલ રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન (GNP)
- (3) ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય પેદાશ (NNP)

અથવા

રાષ્ટ્રીય આવકની ગણતરીની પદ્ધતિઓ સમજાવો.

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 4

- (1) NNP કરતા GNP _____ હોય છે.
(a) વધુ (b) ઓછી (c) સમાન
- (2) ગૃહિણીના ઘરકામનો રાષ્ટ્રીય આવકમાં સમાવેશ થતો નથી.
(a) બજાર મૂલ્ય નથી.
(b) વિનિમય થતો નથી.
(c) નાણાં લેવાતા નથી.
- (3) બજાર ભાવે કુલ આંતરિક પેદાશને શું કહેવાય છે ?
(a) GNP_{mp} (b) GDP_{mp} (c) NNP_{FC}
- (4) કુલ રાષ્ટ્રીય આવક કરતા ચોખ્ખી રાષ્ટ્રીય આવક કયા કારણોસર ઓછી હોય છે ?
(a) ઘસારા ખર્ચ (b) જાહેર ખર્ચ (c) વપરાશી ખર્ચ

2. (A) ભારતમાં ખેતીક્ષેત્ર, ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર અને સેવાક્ષેત્રનો રોજગારીમાં ફાળો વર્ણવો. 14

અથવા

ભારતીય અર્થતંત્રના મહત્ત્વના ક્ષેત્રો જણાવી તેનો વૃદ્ધિદર જણાવો.

- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. 4
- (1) આર્થિક વિકાસ થતા કયા ક્ષેત્રનો GDPમાં ફાળો ઘટે છે ?
 (a) ઉદ્યોગ (b) સેવા (c) પ્રાથમિક
 - (2) આર્થિક સત્તાનું કેન્દ્રિકરણ અને ઈજારાશાહી અટકાવવા માટેનો કાયદો કયો છે ?
 (a) MTPT (b) MRTP (c) MCRT
 - (3) ખાનગીકરણના માર્ગો કેટલા છે ?
 (a) બે (b) ત્રણ (c) ચાર
 - (4) ભારતમાં ઉદારીકરણની શરૂઆત ક્યારે થઈ હતી ?
 (a) 1991 (b) 2001 (c) 2011
3. (A) હરિયાણી ક્રાંતિનો અર્થ સમજાવી તેના ઘટકોની સમજૂતી આપો. 14
- અથવા**
- ભારતમાં જમીન સુધારાના મહત્વના કાયદાઓ સમજાવો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- (1) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિના પ્રણેતા કોણ હતા ?
 (a) પ્રા. માર્શલ (b) ડેવિડ રિકાર્ડો (c) ડૉ. એડમન ફ્લોરેસ
 - (2) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિની શરૂઆત ક્યારે થઈ ?
 (a) 1955-56 (b) 1966-67 (c) 1975-76
 - (3) નીચેનામાંથી કયો ફેરફાર સંસ્થાકીય ફેરફાર કહેવાય ?
 (a) સિંચાઈ (b) રાસાયણિક ખાતર (c) જમીનધારા સુધારાઓ
4. (A) ભારતમાં ઊંચા જન્મદર અને નીચે મૃત્યુદરના કારણો સમજાવો. 14
- અથવા**
- વસ્તી સંક્રમણનો સિદ્ધાંત ભારતીય અર્થતંત્રના સંદર્ભમાં સમજાવો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- (1) 2011 માં ભારતમાં વસ્તી ગીચતા કેટલી હતી ?
 (a) 380 (b) 382 (c) 384
 - (2) ભારતની વસ્તી ઈતિહાસમાં કયાં વર્ષને મહા-વિભાજક વર્ષ તરીકે ગણવામાં આવે છે ?
 (a) 1921 (b) 1931 (c) 1941
 - (3) વસ્તી સંક્રમણના સિદ્ધાંત મુજબ કયા તબક્કામાં વસ્તી વિસ્ફોટ થાય છે ?
 (a) પ્રથમ (b) દ્વિતીય (c) તૃતીય

- (B) Choose the correct option : 4
- (1) Share of which sector is decreasing in GDP with economic development ?
 (A) Industry (B) Service (C) Primary
 - (2) Which Law is exist to control centralization of economic powers and restrict monopoly ?
 (A) MTPT (B) MRTP (C) MCRT
 - (3) How many ways of privatization are there ?
 (A) Two (B) Three (C) Four
 - (4) When was introduced the Liberalization policy in India ?
 (A) 1991 (B) 2001 (C) 2011
3. (A) Give the meaning of Green Revolution and explain its components. 14
- OR**
- Explain the important laws of land reforms in India.
- (B) Choose the correct option : 3
- (1) Who is the promoter of Green Revolution in India ?
 (A) Marshall
 (B) David Recardo
 (C) Dr. Adman Flores
 - (2) When was Green Revolution started in India ?
 (A) 1955-56 (B) 1966-67 (C) 1975-76
 - (3) Which of the following is an Institutional change ?
 (A) Irrigation
 (B) Chemical fertilizers
 (C) Land Act Reforms
4. (A) State the causes of High Birth rate and Low Death rate in India. 14
- OR**
- Explain the theory of demographic transition with respect of Indian Economy.
- (B) Choose the correct option : 3
- (1) How many the density of Indian population in 2011 ?
 (A) 380 (B) 382 (C) 384
 - (2) Which year is considered as a great divider in Indian population history ?
 (A) 1921 (B) 1931 (C) 1941
 - (3) In which stage does population explosion take place according to theory of demographic transition ?
 (A) First (B) Second (C) Third

MD-128

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)**CC-102 : Economics
(Problems of Indian Economy-1)
(New Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) વિકાસશીલ અર્થતંત્ર એટલે શું ? ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો જણાવો. 14
- અથવા**
- વિકસિત અર્થતંત્રનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 4
- (1) “આર્થિક વિકાસ એક બહુપરિમાણીય પ્રક્રિયા છે” – આ વિધાન કોનું છે ?
(a) માર્શલ (b) માર્શલ (c) મેયલપ
- (2) દુનિયાના દેશોને કેટલા ભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે ?
(a) બે (b) ત્રણ (c) ચાર
- (3) “અલ્પવિકસિત દેશ ગરીબ છે, કારણ કે તે ગરીબ છે.” આ વિધાન કોનું છે ?
(a) નર્કસ (b) માર્શલ (c) ટોડેરો
- (4) ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકમાં ઉદ્યોગોનો હિસ્સો 2015માં કેટલો હતો ?
(a) 30% (b) 24% (c) 27%
2. (A) ભારતમાં ઊંચા જન્મદર અને નીચા મૃત્યુદરના કારણો ચર્ચો. 14
- અથવા**
- ભારતમાં વસ્તી વધારાની આર્થિક અસરો સમજાવો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો. 4
- (1) 2011ની વસ્તી ગણતરી મુજબ ભારતમાં સાક્ષરતાનો દર કેટલો હતો ?
(a) 66.3% (b) 70.4% (c) 74.4%
- (2) 2011માં ભારતમાં વસ્તીની ગીચતા કેટલી હતી ?
(a) 300 (b) 313 (c) 382
- (3) ભારતમાં વસ્તી ગણતરી કેટલા વર્ષના અંતરે થાય છે ?
(a) સાત (b) પાંચ (c) દશ
- (4) વસ્તીવૃદ્ધિની આર્થિક વિકાસ પર કેવી અસર થાય છે ?
(a) હંમેશા અનુકૂળ (b) પ્રતિકૂળ (c) અનિશ્ચિત

3. (A) ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખેતીક્ષેત્રનું મહત્ત્વ સમજાવી તેની સમસ્યાઓ ચર્ચો. 14
- અથવા**
- હરિયાણી ક્રાંતિ એટલે શું ? તેના લાભ અને ગેરલાભ જણાવો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- (1) ભારતમાં હરિયાણી ક્રાંતિના કાર્યક્રમમાં નીચેનામાંથી શેનો સમાવેશ નથી થતો ?
- (a) સુધારેલું બિયારણ
(b) જમીન મહેસૂલ ઘટાડવા
(c) સિંચાઈ
- (2) વિશ્વમાં હરિયાણી ક્રાંતિના પ્રણેતા કોણ હતા ?
- (a) નોરમન બારલોગ (b) એડમંડ ફ્લોરેન્સ (c) કોલીન ક્લાર્ક
- (3) ભારતની રાષ્ટ્રીય આવકમાં ખેતીક્ષેત્રનો ફાળો 2011-12 માં કેટલો હતો ?
- (a) 13.9% (b) 12.2% (c) 27.7%
4. (A) ભારતમાં ખેત-પેદાશના ખરીદ-વેચાણની ખામીઓ જણાવો. 14
- અથવા**
- ભારતમાં જમીન સુધારાઓનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 3
- (1) ભારતમાં જમીન સુધારાના કાર્યક્રમમાં નીચેનામાંથી શેનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) જમીન મહેસૂલ ઘટાડવા
(b) જમીનની ટોચમર્યાદા
(c) ગણોત્પ્રથામાં સુધારો
- (2) ભારતમાં જમીન સુધારા કાયદાઓ ઘડાયા તેને કેટલા ભાગમાં વહેંચી શકાય છે ?
- (a) ત્રણ (b) ચાર (c) પાંચ
- (3) ખેત ઉત્પન્ન બજાર સમિતિઓ (APMC) ની સ્થાપના માટેના કાયદા કોણ કરે છે ?
- (a) કેન્દ્ર (b) રાજ્ય (c) જિલ્લા પંચાયત

Seat No. : _____

MD-128

March-2019

B.A., Sem.-I (Repeater)

**CC-102 : Economics
(Problems of Indian Economy-1)
(New Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) What is Developing economy ? Discuss the characteristics of Indian Economy. **14**

OR

Give the meaning of developed economy and discuss its characteristics.

- (B) Choose the correct option : **4**

(1) 'Economic development is a multi-dimensional process' – Whose sentence is this ?

(A) Michal Todero (B) Marshall (C) Machlap

(2) Into how many parts the world is divided ?

(A) Two (B) Three (C) Four

(3) "Under developed country is a poor, because it is a poor" – Whose sentence is this ?

(A) Nurkse (B) Marshall (C) Todero

(4) How many contributions of Industries in National Income at 2015 in India ?

(A) 30% (B) 24% (C) 27%

2. (A) State the causes of High Birth rate and Low Death rate in India. **14**

OR

Discuss the economical effects of Rapidly increasing population in India.

- (B) Choose the correct option : **4**

(1) According to 2011 census literary rate in India.

(A) 66.3% (B) 70.4% (C) 74.4%

(2) Population density in India during 2011

(A) 300 (B) 313 (C) 382

- (3) At interval of how many years does census takes place in India.
(A) Seven (B) Five (C) Ten
- (4) Which impact of population increase has on economic development ?
(A) Always positive (B) Negative (C) Uncertain
3. (A) Explain the importance of Agriculture in Indian economy and discuss the problems of Agriculture sector . **14**
- OR**
- What is Green Revolution ? State its advantages and disadvantages.
- (B) Choose the correct option : **3**
- (1) Which of the following is not a component of Green Revolution in India ?
(A) Improved seeds
(B) Lowering Land Revenue
(C) Irrigation
- (2) Who was the pioneers of Green Revolution in the world ?
(A) Norman Borlaug (B) Admond Florence (C) Kolin clerk
- (3) How many contribution of Agricultural sectors in Indian National Income in 2011-12 ?
(A) 13.9% (B) 12.2% (C) 27.7%
4. (A) State limitations of Agricultural products marketing in India. **14**
- OR**
- Critical evaluation of land reformes in India.
- (B) Choose the correct option : **3**
- (1) Which of the following is not a measure of land reforms adopted by India ?
(A) Lowering land revenues
(B) Ceiling on land holding
(C) Tenancy reforms
- (2) How many types of land reforms in India ?
(A) Three (B) Four (C) five
- (3) Who enacts laws for the establishment of APMC ?
(A) Union Government (B) State (C) District Panchayat
-